

Τὸ Ἅγιον Φῶς

Μ. Γ. ΒΑΡΒΟΥΝΗΣ

Ἀναπληρωτὴ Καθηγητὴ
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

ΟΠΩΣ ΚΑΘΕ χρόνο, ἔτσι καὶ φέτος ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἔλαβε καὶ μετέδωσε στὸν λαό, καὶ στὸν κόσμο ὁλόκληρο, τὸ Ἅγιο Φῶς, θαυματουργικὰ ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο, τὸ μεσημέρι τοῦ Μεγάλου Σαββάτου. Ἡ ὑπερφυσικὴ αὐτὴ θαυματουργικὴ παρουσία τῆς θείας Χάριτος ἐπαναλαμβάνεται κάθε χρόνο στὴν Ἁγία Πόλη τῆς Ἱερουσαλήμ, χαρίζοντας στοὺς πιστοὺς μιὰ ζωτανὴ ἐλπίδα στὴν χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Θεανθρώπου. Χιλιάδες προσκυνητὲς καὶ ἑκατομμύρια ὀρθόδοξοι χριστιανοί, στὴν ὑφήλιο ὁλόκληρη, προσβλέπουν στὸ Ἅγιο Φῶς καὶ τὴν θαυματουργικὴ ἀφῆ του, ἐνῶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει πολλὰ καὶ διάφορα ἔθιμα σχετικὰ μὲ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως, τὸ μεταφέρει τελετουργικὰ στὸ σπίτι του, χρίει μὲ τὴν κάπνα του τὸ ἀνώφλι τῆς εἰσόδου, τοποθετεῖ εὐλαβικὰ στὸ κέντρο τοῦ πασχάλινου ἐορταστικοῦ τραπέζιου, γιὰ νὰ φωτίζει ὅλη τὴν οἰκογένεια ποὺ συγκεντρώνεται γύρω του.

Κάθε φορὰ διάφορες ἀμφισβητήσεις καὶ ἀντιλογίες γιὰ βασικὲς πίστεις καὶ παραδοχὲς τῆς θρησκείας μας ἐμφανίζονται τὴν περίοδο τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Ἐχει γίνει, ἄλλωστε, αὐτὸ ἕνα εἶδος μόδας, καὶ εἶναι στοιχεῖο ἀναμενόμενο τέτοιες μεγάλες καὶ σπουδαῖες μέρες. Δέν «διέφυγε» ἀπὸ αὐτὰ πέρσι οὔτε καὶ τὸ Ἅγιον Φῶς: ἀκούστηκαν διάφορα δῆθεν στοιχεῖα, ἀναμείχθηκαν πρὸς σωπα ἀνύπαρκτα ἢ μὲ παραποιημένα στοιχεῖα –ἄκουσα γιὰ παράδειγμα νὰ μιλοῦν γιὰ τὸν «πατριάρχη» Νικηφόρο Θεοτόκη– ἀνακαλύφθηκαν κατ' ἐπίφασιν ἄγνωστα ἢ κρυφὰ βιβλία κ.ο.κ. Ἡ ὑπόθεση εἶχε, ὅπως προβλήθηκε ἀπὸ τὰ κανάλια καὶ τὰ λοιπὰ ΜΜΕ ὅλα τὰ δεδομένα μιᾶς καλοστημένης κινηματογραφικῆς παραγωγῆς: μυστήριο, κρυμμένες ἀλήθειες, ἀπόκρυφα κείμενα, ἀλλὰ καὶ ἔνταση λόγου καὶ πάθος στὴν συζήτησή της.

Ὅρισμένοι θεατὲς σκανδαλίστηκαν, ἄλλοι θύμωσαν, ἄλλοι –οἱ περισσότεροι– διαισθητικὰ ἀντιλήφθηκαν περὶ τίνος πρόκειται καὶ ἄλλαξαν κανάλι. Ἐμεινε μόνο ἕνα μεγάλο «γιατί»: γιατί ὁ χριστιανισμός, δύο χιλιάδες χρόνια μετὰ τὴν σταυρικὴ θυσία καὶ τὴν λαμπροφόρο Ἀνάσταση τοῦ Κυρίου μας, νὰ ἀντιμετωπίζεται μὲ τὸν τρόπο αὐτό; Γιατί ἀπὸ ὀρισμένους νὰ παραθεωρεῖται ἢ προσφορά του στὸν κόσμο, πνευματικὴ, κοινωνικὴ καὶ πολιτισμικὴ; Γιατί νὰ διαστρέφονται οἱ ἀλήθειες τῆς πίστεως μας; Καί, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, γιατί νὰ προσπαθεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐρμηνεύσει μὲ τὴν πεπερασμένη λογικὴ του τὸ ἄπειρο καὶ τὸ ὑπερφυσικόν, καὶ στὴν ἀναμενόμενη βέβαιη ἀποτυχία του νὰ προσπαθεῖ, σχεδὸν ἐκδικητικὰ, νὰ βλάψει, νὰ μειώσει ἢ καὶ νὰ ἐξαφανίσει τὴν πίστη τῶν ἄλλων;

Ἐκατομμύρια ἀνθρώπων ἔζησαν, δημιούργησαν καὶ ἐκοιμήθησαν μὲ τὴν πίστη στὸ Θεὸ καὶ μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ φωτιστοῦν ἀπὸ τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως. Ἄλλοι τόσοι ἔθεσαν τὸ φῶς τοῦ Ζωοδόχου Τάφου ὡς φάρο καὶ πυξίδα στὴ ζωὴ τους, πορευόμενοι μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὸν φωτισμὸ του «ἐν τῷ πελάγει τῶν θλίψεων» τῆς παρούσας ζωῆς. Καὶ ἑκατομμύρια συνανθρώπων μας προσβλέπουν μὲ ἐλπίδα, κάθε Μεγάλου Σάββατο, στὸν Πανάγιο Τάφο, ὅπου ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων προσευχόμενος πραγματοποιεῖ τὴν ἀφῆ τοῦ Ἁγίου Φωτός. Πρὸς τί ἢ περιφρόνηση πρὸς ὅλους αὐτοὺς, πρὸς τί ἢ ὑπεροψία καὶ ἢ μάταιη ἐπίδειξη γνώσεων; Πρὸς τί τὰ πειράματα, ὅταν ὁμιλεῖ ἢ ἐμπειρία ὅσων ἔζησαν καὶ ζοῦν τὸ θαῦμα καὶ διηγοῦνται τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ, τὴν ἐμφάνιση τοῦ Ἁγίου Φωτός μὲ τρόπο ποὺ ξεπερνᾷ τὰ ὕλικά, γήινα καὶ ἀνθρώπινα πράγματα;

Εἶναι στ' ἀλήθεια παράξενο ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἐπιζητεῖ νὰ ἀναγνωρίσει μόνο τὸν Θεὸ

ἐκεῖνο ποὺ θὰ μπορέσει νὰ ἀναπαραγάγει πειραματικά. Εἶναι ὅπωςδήποτε φρικιαστικὸ τὸ ὅτι ἀντὶ νὰ εὐχαριστοῦμε γονυπετεῖς τὸν Θεὸ γιὰ τὸ θαῦμα τοῦ ἐπιζητοῦμε νὰ τὸ ἀναλύσουμε στὸ ἐργαστήριό, χωρὶς νὰ ἀντιλαμβανόμεστε ὅτι προσλαμβάνουμε τὸ θαῦμα διαφορετικὰ, ἀνάλογα μὲ τὴν πνευματικὴ μας κατάσταση. Καί, βεβαίως, εἶναι πέρα ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη λογικὴ τὸ ὅτι, τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Θεὸς συνεχίζει, στὴν ἄπειρη ἀγάπη καὶ στὴν ἀμέτρητη φιλανθρωπία Του, νὰ μᾶς παρέχει κάθε χρόνο τὸ ἔλεος τῆς ζωντανῆς θαυματουργικῆς παρουσίας, τὸ θαῦμα τοῦ Ἁγίου Φωτός.

Τὴν ἀλήθεια θὰ τὴν βροῦμε μέσα μας, ὄχι στὸ μυαλό, ἀλλὰ στὴν καρδιά μας. Θὰ τὴν κατανοήσουμε μυστηριακὰ ζώντας μέσα στὴν Ἐκκλησία, συμμετέχοντας στὰ ἱερά της μυστήρια, ὄντες σὲ διαρκὴ μετάνοια καὶ ἐξομολόγηση, μὲ ταπείνωση καὶ προσευχή. Τὸ θέαμα τοῦ ἐπηρμένου ἀνθρώπου ποὺ προσπαθεῖ νὰ ταξινομήσει καὶ νὰ ἐρμηνεύσει τὰ θαύματα καὶ τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν ἀτελὴ φύση καὶ λογικὴ του, εἶναι ὄχι μόνον κωμικόν, ἀλλὰ καὶ ἀπεχθές. Μόνον ἂν ἀφήσουμε μὲ ἐμπιστοσύνη τὸν ἑαυτὸ μας στὴν πρόνοια καὶ στὴν ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ,

οὐ, μόνον ἐπικαλούμενοι τὸ ἔλεος καὶ τὸν φωτισμὸ Του μπορούμε νὰ αἰστανθοῦμε νὰ καταναλάμε ἢ ταπεινῇ μας ὑπαρξὲ ἀπὸ τὸ ἄκτιστο φῶς τῆς Τρισηλίου Θεότητος, μπορούμε νὰ βρεθοῦμε ἔξω ἀπὸ τὸ Κενὸ Μνημεῖο, μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας, αἰσθανόμενοι τὸ θεῖον φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Ἄς κλείσουμε λοιπὸν τὰ ἄφτια μας σὲ ὄσους ἐπιζητοῦν τὸν σκανδαλισμὸ καὶ τὸν κλονισμὸ μας. Ἄς ἀφήσουμε τὴν χαρὰ τῆς Ἀναστάσεως –ποὺ πειραματικὰ δὲν προσδιορίζεται, οὔτε ἀναπαράγεται– νὰ γεμίσει τὴν ὑπαρξὴ μας. Κι ἂς εὐχηθοῦμε τὸ Ἅγιον Φῶς, ὅπως κάθε χρόνο ζωηφόρο ἐκπηγάξει ἀπὸ τὸν Πανάγιο Τάφο, νὰ φωτίσει καὶ ὄσους φέτος ἄρθρωσαν λόγον ἀμφισβήτησεως ἢ ἀσεβείας, ὥστε νὰ βροῦν στὴ ζωὴ τους τὸν Ἰησοῦ Χριστό, τὴν Ἀνάσταση, τὴ Ζωὴ καὶ τὸ Φῶς τοῦ Κόσμου, ποὺ βοηθᾷ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴν περπατοῦν ἀπελπισμένοι στὸ σκοτάδι ἀλλὰ νὰ ἔχουν μέσα τους τὸ ἀνέσπερο καὶ ἱλαρὸ φῶς τῆς ζωῆς, ἀφοῦ γιὰ τοὺς ὀρθόδοξους χριστιανούς δὲν ὑπάρχει ἢ ἀνάγκη τοῦ θαύματος τοῦ Ἁγίου Φωτός γιὰ νὰ ἀποδειχθεῖ ἢ ὑπαρξὴ τοῦ Θεοῦ, ἀντιθέτως ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν ἀνάγκη τοῦ θαύματος, γιὰ νὰ στηριχθεῖ μὲ τὸ ἔλεος καὶ τοὺς οἰκτιρμούς τοῦ Θεοῦ.

